

een leidraad voor het gesprek. Er verandert iets in de situatie, in de leefwereld van de cliënt. Na een lange tijd zelfstandig te hebben gewoond, is ineens hulp nodig. De cliënt is afhankelijk van zorg. Hier zit vaak ook een stukje vraagverlegenheid van de cliënt. Het is best een stap om bijvoorbeeld je kinderen om hulp te vragen, terwijl wij merken dat zij het vaak juist fijn vinden om iets te kunnen doen voor hun ouders. Tijdens het invullen van de MantelScan stem je veel af. Je vraagt de cliënt in te schatten hoe lang hij of zij zorg nodig heeft. Als iemand verwacht om weer zelfstandig te worden, is je aanpak heel anders dan wanneer daar geen zicht op is. Naast het afstemmen van deze wederzijdse verwachtingen helpt de MantelScan mij om die moeilijke vragen in het gesprek wél te stellen.'

Wat voor moeilijke vragen zijn dat?

Annette: 'Bijvoorbeeld hoe iemand het ervaart om mantelzorger te zijn en of die zich te veel belast voelt. Een belangrijk onderwerp, maar eerder werd in de praktijk deze vraag wel eens ontweken. Het is toch een dilemma: hoe snijd ik dit onderwerp aan? Bespreek ik dit waar de cliënt bij is? Deze gesprekken zijn erg persoonlijk. Ik gebruik hiervoor ook de genogram [een soort familieboom met drie of vier generaties en hun onderlinge relaties, red.], die ook onderdeel is van de MantelScan. Laatst bracht ik bij een cliënt haar familierelaties in kaart, waarbij ze aangaf dat haar relatie met beide kinderen goed was. Toen uiteindelijk de genogram af was en ik vroeg of het klopte wat er stond, bleef het lang stil. Daarna bekende ze dat ze met één van haar kinderen geen contact meer had. Nadat ze het zo op papier zag staan, wilde ze het niet meer verzwijgen.' Yolanda: 'Wij hebben hier weleens een discussie over. Moeten wij dit weten? Nee, dit moet niet, maar het helpt ons vaak wel om de relatie meer vorm en inhoud te geven. En daardoor kunnen wij betere zorg bieden.' Annette: 'Dit contact met mensen maakt mijn werk ook zo mooi. Je gaat vanuit een vraag het gesprek aan met mensen en daarna aan de slag om weer de eigen kracht en regie terug te vinden. Van de cliënt, van zijn familie of van een mantelzorger die aan zijn taks zit. Je vormt met de gesprekken en de ingevulde MantelScan een basis met elkaar waar je altijd op kunt terugvallen. Hier ben ik trots op. Ik geloof in deze manier van werken.'

Meer informatie: Wilco Kruijswijk (w.kruijswijk@movisie.nl of 030 789 20 87). Kijk voor meer verhalen over onze impact op www.poweredbymovisie.nl.

'De MantelScan helpt mij om die lastige vragen wél te stellen'

Een eerste gesprek met iemand die zich aanmeldt voor de thuiszorg vinden ze misschien nog het meest belangrijk. Wijkverpleegkundige Annette Cuijpers (49) en haar leidinggevende Yolanda Verstegen (54) van zorgcentrum Laverhof in Heeswijk gebruiken hiervoor sinds 2012 de MantelScan van Movisie. Dit is een tool om de zorg rondom de cliënt zo goed mogelijk in kaart te brengen. We vragen hen naar de impact van de MantelScan.

Wat doe je als wijkverpleegkundige?

Annette: 'Mijn werk begint op het moment dat een cliënt wordt aangemeld voor de thuiszorg. Deze aanmelding komt van bijvoorbeeld een partner, de huisarts of de cliënt zelf die na een operatie bang is het thuis niet alleen te redden. Ik ga dan eerst in gesprek met de cliënt en zijn of haar omgeving, stel vervolgens een zorgplan op en verricht ook verpleegtechnische handelingen.' Yolanda vult aan: 'Vooral dat gesprek is erg belangrijk. Het beeld dat soms nog leeft, is dat er een zuster is die alles komt doen. Ik vraag hulp en krijg hulp – dat idee. Terwijl de zuster tegenwoordig vraagt: wat kunt u zelf? Wat kunt u eventueel nog leren? Wat kan uw omgeving doen? Dat is de basis van het gesprek.'

Met wie voer je zo'n gesprek?

Annette: 'We gaan in gesprek met de cliënt en zijn of haar netwerk, bijvoorbeeld een partner, nichtje of buurvrouw. Wij bepalen niet zelf wie bij zo'n gesprek zit, dat bepaalt de cliënt. Zodra we in gesprek gaan, pakken we de MantelScan erbij. Deze vullen wij samen in.'

Waar helpt de MantelScan dan bij?

Yolanda: 'De MantelScan dwingt je om tijd te nemen voor het gesprek. We gaan echt met elkaar om de keukentafel zitten met een kop koffie en nemen rustig de tijd om de scan samen in te vullen. We vinden het belangrijk dat de cliënt centraal staat en we zijn of haar eigen netwerk zo goed mogelijk blijven benutten.' Annette: 'Daarbij geeft de MantelScan